UKRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly by
The Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.
Subscription $4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази на тиждень: в середу і суботу.
Видає Видавниче Стоваришене "Українських Робітничих Вістий".
ПЕРЕДПЛАТА $4.00 НА РІК.
Редакція за оголошеня не відповідає. Рукописий не звертаєть ся.
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

ПОЛОЖЕНЄ НА УКРАЇНІ

(Зі слів представника Радянської України на мирових переговорах в Ридзі, секретаря рос.-укр. делегації тов. Д. Мануїльського і члена бувшого галицького революційного правительства тов. М. Барана.)

(Від нашого кореспондента.)

Питанє державного бутя (самостійности і т. п.).

Україна, як відомо, є самостійною радянською республикою в федератиянім союзі з російською радянською републикою. Її територіяльними границями є її етноґрафічні границі, тобто ціла територія, заселена українським народом, (тепер, на жаль, з винятком так Сх. Галичини як і частини Волині та Холмщини, що відійшли до Польщі) становить одну Укр. Рад. Соц. Републику. Колишних суперечок поміж самими комуністами (большевиками) що до її тетиторіяльних меж більше нема. Так звана "катеринославська точка погляду", після котрої заселений переважно Українцями Донецький Басейн (найбільш промислова частина України) мав би бути прилучений до Р. С. Ф. С. Републики, або творити осібну републику, ся точка погляду **остаточно** зліквідована. Етноґрафічний принціп в установленю державних меж України запанував непереможно так, що наприм. навіть частину Криму, здобуту червоними військами, було прилучено до Укр. Рад. Републики.

Само собою, що якихось кордонів в буржуазному розуміню сього слова, між Укр. Републикою а Російською нема. Вони мають не політичний, тільки адміністративний характер. Між иншим інтересна деталь: коли делеґати II. конґресу III. Інтернаціоналу їхали на Україну, на границі між Україною а Росією, понад зелізничим тором, розіпняли були червоний прапор з написею: "Українська Радянська Соціялістична Република" — потяг з делеґатами перетяв сей прапор на знак того, що комунізм перетинає всі кордони, сотворені старим ладом.

Укр. Соц. Република має такі цілком самостійні народні комісаріяти: внутрішних справ, закордонних справ, земельних справ, продовольчих (харчових) справ, робітничої і селянської інспекції, соціяльного обезпеченя, народного здоровля, освіти. Відповідні народні комісарі становлять Раду Народних Комісарів Укр. Рад. Соц. Републики, котра є висшою виконавчою владою на Україні. Народні комісаріяти: військових справ, комунікації, фінансів, праці, почт і телеграфів і висша Рада Народного Господарства (Совнархоз) є спільними для обох републик, однак кождий з сих комісаріятів (крім військового) має на Україні своїх уповноважених. Сі уповноважені, так само як і комісарі, мають свої адміністративні апарати і входять в склад ширшої ради нар. комісарів України. Замість уповноваженого військового комісаріяту при раді нар. комісарів України є військовий відділ підпорядкований Військовій Революційній Раді (Рев. Воєн. Совет) цілої Федерації.

Звичайно, відносини між укр. комісаріятами і уповажненими спільних комісаріятів з одного боку а центром (Москвою) з другого ще не викристалізували ся цілком. Бувають ще випадки, коли центр (чи будемо розуміти під словом "центр" — ідейний центр, котрим, до речі, Москва ще довго буде не тільки для України, але для цілого міжнародного пролетаріяту, — чи центр адміністраційний супроти обєднаних галузий управління), коли сей центр звертаєть ся безпосередно на місця, поминаючи відповідні укр. комісаріяти чи уповноважених. Але такі випадки трафляють ся все рідше в міру того як поступає наперед орґанізація житя на Україні. В кождім разі всі більше чи менше відповідальні виступи центра чи його поодиноких представників на Україні відбувають ся завсігди тільки за порозумінєм при співучасти Ради Народних Комісарів України. Нехтованю особливими умовами житя на Україні, чи то політичної, чи то економічної, чи то головно національної природи, охрещеному В. І. Леніним іменем "русопетства", котре ще часами зустрічаєть ся з боку менше відповідальних представників совітської влади, укр. радянське правительство виповіло рішучу війну і уважає таких людий, після слів т. Раковського на останному Всеукр. З'їзді Рад контрреволюціонерами, котрим місце в "чрезвичайці", а не в рядах комуністів.

Взагалі-ж свідомість необхідности пристосувати свою комуністичну роботу до місцевих умов, свідомість необхідности істнованя в сьому переходовому моменті особливих форм державної орґанізації на Україні засіла так глибоко в голови навіть російських комуністів, що всякі балачки українських буржуазних кол про стремління комуністів перевести цілковиту нівеляцію на просторах цілої Совітської Федерації є нічим иншим як плодом їхньої наляканої фантазії, або цілковитим непорозумінєм тих цілком нових форм взаємовідносин, що встановляють ся між робітничо-селянськими державами, або просто свідомою брехнею.

Орґанізація економічного житя.

Управлінє господарчим житєм, як сказано, обєднано на цілій території Совітської Федерації. Однак се зовсім не значить, як то хотять представити деякі українські ґрупи, ба навіть деякі українські "комуністи" — нібито цілу економічну справу "збюрократизовано", нібито централізація економічного житя полягає в тому, що всім заряджує "Москва", нібито без її дозволу не можна ступити кроку. Таке представленє справи в кращому разі свідчить про поверховність п.п. обсерваторів, про цілковиту нездатність зрозуміти, що є в дійсности, в гіршому — про навмисне перекручуванє сієї дійсности. Централізація економічного житя полягає перш за все і головним чином в тому, щоби на місце анархічного капіталістичного господарства поставити зорґанізовану знаціоналізовану продукцію, котра розвивала-б ся раціонально після загального пляну і то не тільки в національному, але й в інтернаціональному масштабі. Як се перевести — чи шляхом цілковитої централізації, чи централізації слабшої, чи шляхом комбінованя централізації і децентралізації, меншої чи більшої самостійности поодиноких частин одного цілого господарчого орґанізму — все се — питаня другорядні. Часто важко вирішити їх з гори і лише досвід житя дає провідні нитки для їх розвязаня. Що сей досвід уміють дуже добре узгляднювати і російські комуністи ми можемо побачити з резолюцій хоч би останного IX. Конґресу Рос. Ком. Партії. В одній з них говорить ся, між иншим, таке: (досі в совітській Росії) "промисловість було зорґанізовано в ряд могутних вертикальних обєднань (державних тростів), економічно відокремлених одно від другого і звязаних тільки в своїй вершині через висшу Раду Народного Господарства (Совнархоз)". "Тимчасом, при величезних просторах держави, при скрайній неозначености і змінливости основних чинників продукції, при зруйнованю транспорту і т. д. методи централізму, котрі були результатом першої епохи вивласненя буржуазної індустрії і неминучо вели до ізоляції підприємств на місцях (в містах, губерніях, округах, краях), мали наслідком ті нечувані форми проволікання, котрі завдали нашому господарству непоправної шкоди". "Орґанізаційне завданє полягає в тому, щоби поруч захованя і дальшого розвитку вертикального централізму по лінії головного управління комбінувати його з **горизонтальним підпорядкованем підприємств по лінії господарчих округів"..., тобто з горизонтальним обєднанем по господарчим округам.** Відповідно до сього слідуюча резолюція говорить про краєві господарчі орґани: "для великих, віддалених від центра країв, котрі відзначають ся своєрідністю господарчих відносин, уважає Конґрес за конче потрібне утворити для найблизшого періоду сильні і компетентні господарчі краєві орґани, котрі складали-б ся з представників відповідальних централь. Сі краєві орґани... повинні мати **як найдалі йдучі повновласти** в сфері безпосередного керовництва місцевим господарчим житєм, щоби... на підставі затвердженого центром пляну переводити всі заходи..., котрі вимагають ся обставинами"... Отже звідси ясно видно, що таке централізація господарчого житя в розуміню комуністів: се перш за все — загальний господарчий плян, — способи-ж його переведеня зовсім не виключають як найбільшої децентралізації, самостійности відповідних поодиноких орґанів.

Для Совітської влади на разі сей загальний господарчий плян носить подекуди тимчасовий характер, пристосований до потреб сьогоднішного дня, а не більш тревалого періоду. Се цілком зрозуміло й инакше не може бути в умовах безнастанної, острої боротьби за істнованє. Все, щоби вратувати ся, все щоби вдержати ся — ось клич, котрий панує у всіх галузях житя, в тому числі, розуміє ся, і в господарчій.

Ілюстрацією до сього загального економічного пляну в межах цілої Совітської Федерації може бути приклад хоча-би з харківським льокомотиво-будівельним заводом. Українські "патріоти", в тім числі і "ліві", обстоюють ту думку, що сей завод мусить працювати передовсім для заспокоєня потреб України: він мусить випродуковати мінімум потрібних для України льокомотив (зелізничих), далі мінімум потрібних для України сільсько-господарських машин і тільки решту (коли-б вона була) своєї продукційної сили ужити на продукцію льокомотив то що, потрібних для инших частин Совітської Федерації. Комуністи уважають сей плян дуже добрим для нормальних, спокійних часів (після реорґанізації дотеперішного капіталістичного господарства). Тепер-же коли всі частини Совітської Федерації, Совітська Росія і Радянська Україна, мають спільних ворогів, коли упадок одної спричинив би ся до упадку другої, коли треба напружити всі сили в боротьбі, котра скінчить ся перемогою тільки тоді, коли вона буде провадити ся спільним, обєднаним фронтом, коли інтереси поодиноких частин мусять бути підпорядковані інтересам цілого з цілою безоглядністю, в сей час переведенє зазначеного пляну було-б нічим иншим як спомаганєм контрреволюції. Ціла сила харківського льокомотиво-будівельного заводу мусить бути ужита на продукцію льокомотив для потреб **цілої** Совітської Федерації. Добрий транспорт потрібний її таксамо як і добре військо, щоби витримати боротьбу з ворогами.

Отже сей загально-господарчий плян переводить ся з усією консеквентностю на цілім просторі Совітської Федерації.

Його орґаном на Україні є перш за все так званий Продком (Харчовий Комітет), однак під сією скромною назвою фактично ховаєть ся самостійний український Сов. Нар. Хоз. На чолі його стоїть тов. Чубар, давний большевик, Українець, один з найкращих і найдосвідченійших робітників в рядах цілої комуністичної партії. Під його проводом український Продком і досяг того великого значіня і того самостійного становища, яким він користуєть ся так на Україні, як і в цілій федерації. (Взагалі треба би добре затямити всім, до кого се відносить ся і хто присягаєть ся іменем соціяльної революції, що не **критикою,** не хитанєм між революцією і контрреволюцією, а **працею** лише, самовідданою, розумною працею, можна здобути довіре так на місці, як і в центрі, здобути оперте і поперте, тобто отту саму "самостійність", само собою не в буржуазному, а в пролетарському розуміню сього слова).

Діяльність кооперації.

Разом з Продкомом на автономних засадах працює українська споживча кооперація. Цікаво зазначити, що совітській владі вдало ся здійснити те, чого віддавна вже марно добивали ся українські кооператори: сполучити в одно всеукраїнське обєднанє два найбільші центри укр. споживчої кооперації: український "Дніпросоюз" і москвофільський "Поюр" (союз потребительных обществ Южной России). Тепер се один всеукраїнський союз, на чолі котрого стоїть Укоопцентр (Укр. кооперат. центр). Кооперації відібрано закупочні функції — вони перейшли до продовольчих орґанів. Натомість не тілько залишено, але й значно поширено її розподіляючі (дістрибутивні) функції: вона є **одиноким** розподіляючим продукти між населенєм орґаном. Кождий громадянин **мусить** бути членом відповідної споживчої комуни (споживчого товариства) і тільки від неї може дістати свій "пайок". Загальна орґанізація кооперації лишила ся та-ж сама, що й була. Кожде споживче товариство (спож. комуна) цілком вільно вибирає своє правлінє, поодинокі товариства обєднують ся в спілки, вибирають свої виконавчі орґани і т. д. аж до Укоопцентру. До останної, однак, входять і представники від державної влади (для координації роботи між кооперацією а державними орґанами). На чолі Укоопцентру стоїть тов. Самер, але разом з ним, також на керуючому становищі, працює в Укоопцентрі й голова Дніпросоюза п. Коліух (у. с. д.), про мниму смерть котрого з рук осоружних большевиків розголосила була буржуазна преса. Голосінє укр. буржуазних ґруп про задушенє укр. кооперації, про її насильну націоналізацію і т. п. є лише одним з богатьох їх наклепів на совітську владу. Кооперація лише з орґанізації небогатьох більш заможних кол громадянства перетворюєть ся на орґанізацію загально приступну, вона перестає бути привілеєм хоча би й міліонів, бо починає служити десяткам міліонів. Однак, навіть ся перебудова кооперації відбуваєть ся дуже обережно. Куркулівські елементи, що позасідали головним чином на верхах кооперації, остають там і досі. Тільки для протиділаня їхнім куркулівським тенденціям при ґубернияльних комітетах К. П. (б.) У. закладено кооперативні відділи, завданєм котрих ширити комуністичну свідомість поміж кооператорами і, здобуваючи серед них більшість, вибирати своїх людий, перенятих ідеями комунізму, до керуючих орґанів кооперації.

Такі орґанізації як Книгоспілка (Всеукр. Видавничий Союз) лишили ся в незміненому виді і далі провадять свою діяльність.

Кредитова кооперація істнує непорушною, хоча й природно, в умовах робітничо-селянського ладу, вона поволі відмирає.

До керуючих економічним житєм орґанізацій належать в Совітській Федерації також, як відомо, і професійні робітничі союзи, котрі з боєвих орґанізацій пролетаріяту перетворили ся в орґани, що мають на меті орґанізацію праці і орґанізацію продукції. Обєднуючим центром їх є Полудневе Бюро Проф. Спілок з осідком в Харкові. Його компетенція поширюєть ся трохи далі як на територію самої дише України: разом з українськими професійними спілками воно обєднує і професійні спілки Донщини і Кубані. Воно працює в найтіснійшому контакті з Всеукраїнським Продкомом. Полудневе бюро скликає всеукраїнські зїзди і конференції профес. спілок. Остання така всеукраїнська нарада відбула ся 15. вересня в Харкові.

Аграрна політика.

Аграрна політика совітської влади викликає найбільше нарікань з боку ріжних "критиків". І українські комуністичні "незалежники" і німецькі соціял-демократичні "незалежники", всі вони закидають совітській владі "несоціялістичність" її заходів на селі. Справді, в них нема нічого по суті соціялістичного чи то комуністичного. Справді, радянські господарства здебільшого скасовано: залишено їх більше як "досвідні господарства" ("досвідні поля") з прокатними станціями, залишено також подекуди землю цукровим заводам (знаціоналізованим). Решту-ж землі тобто майже всю землю, поділено поміж селянами. (З 15 міліонів десятин тільки коло 1 міліон залишено для заводів і радянських господарств.) Треба було довершити на селі **буржуазну революцію,** тобто знищити до решти всі пережитки февдального ладу, панщизняних відносин. На розпочаті було спроби усуспільненя сільського господарства (радянські господарства) сільська біднота дивила ся як на свого рода державно-комуністичну панщину. Треба було і сільську голоту наділити землею на засадах індівідуального користуваня, тим більше, що безконечна горожанська війна на Україні не давала змоги налагодити як слід радянські господарства (до котрих було притягнено сільську біднету), позбавивши їх майже цілком реманенту і робочої худоби. На ґрунті довершеної на селі буржуазної революції прийшло до другого завданя: до завданя розслоїти село, розвинути в ньому клясову боротьбу, зломити опір сільської буржуазії. В сі часи в українському селі відбуваєть ся те, що відбуло ся вже в місті: процес руйнованя, ломки — зломанє ворожої радянському ладові сили сільських буржуїв-куркулів. Аж відтак прийде час і на комуністичне будівництво на селі.

В цілях кращого пізнаня завдань радянської влади на селі, в цілях централізації ворожих її впливів, в цілях найкращого вияву клясових противенств поміж самим селянством, радянська влада почала тепер скликати повітові, ґубернияльні і краєві селянські зїзди та конференції, закликаючи на них всіх селян без ріжниці чи то клясової чи то партійної приналежности.

Польський совітський уряд істнує далі.

Член большевицької мирової делеґації в Ридзі, польський комуніст Лещиньскі заявив фінляндському кореспондентови, що мир заключений поневолі між Росією і Польщею не обовязує польської комуністичної партії. Лещиньскі не вірить, щоби теперішнє положенє в буржуазній Польщі було трівке. Зараз по демобілізації в Польщі пічнуть ся заворушеня в наслідок безробітя і середновічного стану земельного питаня. На кінець заявив, що совітського уряду для Польщі не розвязано; він істнує далі.

ДО ІТАЛІЙСЬКОГО ПРОЛЄТАРІЯТУ.

Відозва Виконавчого Комітету III. Інтернаціоналу.

Товариші, події у вашім краю розвивають ся скоро. Житє ставить італійську соціялістичну партію перед тими самими проблемами, котрі поставив перед него Другий Всесвітний Конґрес III. Комуністичного Інтернаціоналу.

В Італії вибухають страйки за страйками, повстаня за повстанями. Діло дійшло до масового захопленя робітниками фабрик і заводів, бідним населенєм домів і т. п. Робітничий рух в Італії стоїть перед рішаючою боротьбою.

Як підчас кождої великої кризи, при кінци нинішної революційної кризи в Італії з повною наглядностю виявляють ся сильні і слабі сторони вашого руху.

Італійська буржуазія відступає і найбільше битий махер італійської буржуазії, досвідчений мошенник, пан Джіоліті, робить вид, будьтоби йде вам на уступки. Він виграє час, він пробує льокалізувати рух. Він хоче оповити рух і уложити його в Прокрустову постіль. І з Прокрустової постелі вузько економічних домагань він жде, щоби ви зайшли в безвихідне положенє, і тоді буржуазія наступить вам на голову.

Італійські реформісти, як і треба було сподіватись, зраджують вас. Провідник італійських реформістів пан Дараґона слідом за Джіолітим предкладає вам ограничити ся тільки економічними домаганями і в осібнім листі до панів Тураті і Прамполіні Дараґона предкладає вам відмовити ся від захопленя фабрик і заводів.

Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу говорить вам слідуюче:

"Одним лише захопленєм фабрик і заводів ви не можете побідити. Буржуазія оставить вас без сирівців, без гроший, без замовлень, без ринку. Вона постараєть ся скомпромітувати рух, викликати розчарованє у робітників.

З сего ми робимо не таке заключенє, що треба відмовити ся від захопленя фабрик і заводів. Ми робимо таке заключенє, що треба поширити се захопленє, усуспільнити його, поставити питанє в загально-державнім масштабі, иншими словами, поширити рух до загального повстаня з цілию поваленя буржуазії захопленєм власти робітничою клясою і орґанізацією диктатури пролетаріяту.

Тільки в сім спасенє, инакше розпад і крах добре почавшого ся руху неминучі. Навіть умірковані англійські профсоюзи зуміли утворити в Лондоні "Комітет Акції". Ви, італійські пролетарі, повинні зуміти тепер скоро і енерґічно покрити цілу Італію совітами робітничих, селянських, жовнірських і матроських депутатів. Ви повинні негайно почати уоружувати ся. Ви повинні вигнати геть представника реформістів. Ви повинні злучити всі дійсно революційні сили краю.

Італійська партія повинна стати комуністичною партією в повнім значіню сего слова, т. є. партією, яка веде до повстаня і руководить ним. Ви повинні добити ся того, щоби вся ваша боротьба була обєднана і сцентралізована. Єсли рух буде розпорошений і не обєднаний, побіда буде надзвичайно утруднена. Ви повинні мати свій ґенеральний штаб. Сей ґенеральний штаб — зреорґанізована, очищена від реформістів комуністична партія. Совіти робітничих депутатів повинні бути руководжені комуністами. Чим сильнійший буде розмах у вашій революційній боротьбі, тим скорше ви се осягнете. Час не жде. Почавший ся рух треба поширяти.

Проч з дороги зрадників і вагаючих ся!

Нехай жиють совіти робітничих, жовнірських і селянських депутатів Італії!

Нехай живе захоплене фабрик і заводів, в супроводі повстань для захопленя власти робітничою клясою!

Нехай живе уоружене італійських пролетарів!

Нехай живе совітська власть в Італії!

Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу.

Предсідатель Г. Зіновєв.

Москва, 22. вересня 1920.

Як витали на Україні делєґатів конґресу III. Інтернаціоналу.

Німецький делеґат на другий конґрес III. Інтернаціоналу в Москві, Макс Бартель, подає в берлінській "Rote Fahne" з 7. жовтня с. р. слідуючий опис з подорожи делеґатів конґресу III. Інтернаціоналу по Україні:

Вже пятий день їхали ми через Україну і прибули до місцевости, яка більше як 10 разів переходила з одних рук до других. Ніч була тепла, зоряна, потяг став і знова відбуло ся віче в честь делеґатів на другий конґрес в Москві. Я чув гранє "Інтернаціоналу" і оклики: "Нехай живе!" Я вийшов з потягу і побачив велику товпу, яка облягла перон, смолоскипи блестіли в темноті, а на деревлянім столі стояв старий чоловік з сивим волосєм і говорив немов пророк.

Збитим рядом стояли робітники і жовніри, з прапорами, котрих вишитя виднїли в світлі смолоскипу. Тут мала горстка комуністичної орґанізації молодіжи, там брудні і обдерті зелізничники, а всі дивили ся на старого чоловіка. Він говорив:

"Вирвіть мені серце з грудий, коли говорю неправду. Маю 62 роки і богато бачив а еще більше пережив. Житє постаріло моє лице і волосє мені посивіло, але серце моє є червоне і сими днями іду на фронт. Дорогі товариші, благословлю ніч, в котрій бачив Вас на власні очи і чув на власні уши. Дорогі товариші, з Італії і з Німеччини, з Франції і з инших країв, прибулисьте яко гості світової революції і ото бачимо Вас, говоримо з Вами, обіймаємо Вас радісно. Ми богато витерпіли, але все, що перетерпіли: голод і зимно, хоробу і кровожадність диких контрреволюційних псів — все се видаєть ся нам нині нічим!"

Старик подивив ся на нас стоячих в темноті, і сльози потекли йому по лиці, хотів дальше говорити, але забракло йому слів. Взніс руки в гору, кричав і підскакував, як малий хлопець. Серце його було так повне, що мусів скакати. Розцілувавши ся з ним, ми взяли його на руки і співаючи "Інтернаціонал" носили старика туди і назад. Світла вилискували ся в темноті, а мешканці місточка, які 6 годин чекали на наш потяг, кричали і співали. Коли потяг рушив в дальшу дорогу, старик знова почав підскакувати; загремів "Інтернаціонал" а з льокомотиви посипали ся огнистим дощем іскри. Перед нашим від'їздом промовляв крім сего старого запальчивого чоловіка, червоний офіцир. В лице кидав нам оповідане про муки на фронті. Розказував, що жовніри є змучені, що чекають на нас. Але закінчив так: "Не випустимо зброї з рук! Але не дамо зброї з рук!"

"Ніколи!" присягли зелізничники, робітники, молодіж і червоні жовніри.

В пів години по нашім відїзді заняли стацію банди Махна, які горіли жаждою зловленя висланників III. Інтернаціоналу.

Замкнене "Української Думки".

Дирекція поліції у Львові замкнула орґан української трудової партії "Українську Думку" на необмежений час. Дирекція поліції покликуєть ся на старий австрійський параґраф з 1869 року про "шкідливу тенденцію". ("Вперед".)